

VUODELTA 2026 MAKSETTAVA MEHILÄISTALouden KANSALLINEN PESÄKOHTAINEN TUKE**1. Yleistä**

Maa- ja puutarhatalouden kansallisena tukena maksettava mehiläistalouden pesäkohtainen tukijärjestelmä on hyväksytty nykymuodossaan alun perin 16.4.2002 komission päätöksellä C(2002)786 (tuki nro N 137/01). Pesäkohtaisen tuen tavoitteena on Suomen epäedullisista luonnonolosuhteista johtuvan kilpailuhaitan kompensoiminen sekä mehiläistalouden jatkuvuuden ja kehittymismahdollisuuksien turvaaminen. Nykyisin tuen myöntövaltuus tulee Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1308/2013 215 artiklasta.

Mehiläistalouden kansallista tukea ehdotetaan maksettavaksi xx,xx euroa talvehtinutta ja jakautumatonta mehiläisyhteiskuntaa kohti eli tukitaso olisi x,xx euroa korkeampi/matalampi/sama kuin vuonna 2025. Mehiläistalouden pesäkohtaista tukea arvioidaan maksettavan noin xx xxx mehiläisyhteiskunnalle.

Asetusluonnoksesta on pyydetty lausuntoa Valtiovarainministeriöltä, Ruokavirastolta, Elinvoimakeskusilta, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.:ltä, ProAgria Keskusten Liitto ry:ltä, ProAgria Svenska lantbruksällskapens Förbund rf:ltä sekä Suomen Mehiläishoitajain Liitto SML ry:ltä. Lausuntoaika oli lyhennetty kolmeen viikkoon hakuaikataulujen varmistamiseksi. Lausuntopalvelua ei ole käytetty varsin rajallisen tuensaajajoukon johdosta. Saaduista lausunnoista.,,

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan x päivänä xxxxkuuta 2026.

Toimivalta valtioneuvostolle on asiassa osoitettu maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain (1559/2001) 4 §:n 2 momentissa ja 15 §:n 3 momentissa. Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen vuodelta 2026 maksettavasta mehiläistalouden kansallisesta pesäkohtaisesta tuesta.

2. Yksityiskohtaiset perustelut

1 § Yleistä. Mehiläistalouden kansallinen pesäkohtainen tuki myönnettäisiin maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain (1559/2001) 6 §:n 3 kohdassa tarkoitettuna muuna kansallisena tukena.

2 § Määritelmät. Mehiläistarhaajalla tarkoitettaisiin luonnollista henkilöä, luonnollisten henkilöiden muodostamaa yhtymää tai jakamatonta kuolinpesää sekä luonnollisten henkilöiden muodostamaa avointa yhtiötä, kommandiittiyhtiötä, osuuskuntaa, osakeyhtiötä ja yhdistystä taikka säätiötä, julkisoikeudellista yhteisöä, koulutilaa tai vankilatilaa, joka harjoittaa mehiläistaloutta, mehiläisyhteiskunnalla Suomessa sijaitsevaa, kesymehiläisistä (*Apis mellifera*) koostuvaa emon, työmehiläisten ja sikiöiden sekä niiden hoitamiseen tarvittavan pesäkaluston muodostamaa kokonaisuutta ja tuotantokaudella aikaa 1 päivästä kesäkuuta 30 päivään syyskuuta 2026.

3 § Tuen myöntämisen edellytykset. Tuen myöntämisen edellytyksenä olisi vähintään 15 talvehtineen mehiläisyhteiskunnan hallinta omistajana, vuokramiehenä taikka testamenttiin, muuhun perintöoikeudelliseen saantoon tai muuhun saantokirjaan perustuvan käyttöoikeuden nojalla tuotantokauden 2026 ajan. Mehiläistarhaajalla olisi oltava viimeksi toimitetun tai sitä edeltävän verotuksen mukaan tai tuen hakemista edeltävänä verovuonna mehiläistalouden myynnistä tuloa. Toimintaa aloitettaessa olisi osoitettava toiminnan aloittamisesta aiheutuneita menoja. Tuen saamisen edellytyksenä olisi, että mehiläisyhteiskuntia on tuotantokauden aikana hoidettu siten, että niistä voidaan kerätä normaali hunajasato. Tuen myöntäminen ja maksaminen edellyttäisi myös, että mehiläistarhaaja noudattaa mitä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 (”eläinterveyssäännöstö”) 84 ja 102 artiklassa sekä eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetussa laissa (1069/2021) 3 ja 7 §:ssä ja sen nojalla annetuissa säädöksissä mehiläisistä säädetään. Hakijan tulee ilmoittaa mehiläisyhteiskuntien pitopaikat ja mehiläisyhteiskuntien lukumäärä kussakin pitopaikassa.

4 § Tuotantokaudella tapahtunut mehiläisyhteiskuntien määrän alentuminen. Tukea voitaisiin myöntää tuotantokaudella tuhoutuneesta mehiläisyhteiskunnasta, jos tuhoutumisen syynä on ollut eläintauti, petoeläimen aiheuttama vahinko tai muu vastaava mehiläistarhaajasta riippumaton poikkeuksellinen syy. Mehiläisyhteiskuntien määrän alentumisesta olisi toimitettava selvitys. Jos mehiläisyhteiskuntien määrä olisi vähentynyt eläintaudin takia, selvityksen liitteenä olisi lisäksi oltava eläinlääkärin antama todistus.

5 § Tuotantokauden ulkopuolella tapahtunut mehiläisyhteiskuntien määrän alentuminen. Jos tuen myöntämisen perusteena olevien talvehtineiden mehiläisyhteiskuntien määrä olisi talvituhojen, eläintautilien tai muun vastaavan mehiläistarhaajasta riippumattoman poikkeuksellisen syyn takia ollut vähintään kolmasosan pienempi kuin vakiintunut määrä, tuki voidaan myöntää tukivuoden 2025 lopullisten määrien perusteella. Tätä määrää voitaisiin käyttää tuen myöntämisen perusteena korkeintaan kahtena peräkkäisenä tukivuonna. Tukea voitaisiin myöntää tuhoutuneesta mehiläisyhteiskunnasta vastaavasti kuin tuotantokaudellakin.

6 § *Tuen määrä.* Pesäkohtaista tukea esitetään maksettavaksi [LUONNOS xx,xx euroa] mehiläisyhteiskuntaa kohti.

7 § *Voimaantulo.* Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan xx.x.2026.

3. Taloudelliset vaikutukset

Valtion talousarvion momentilla 30.20.40 (maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki) on vuonna 2026 osoitettu varat yhteensä 350,00 miljoonan euron suuruiseen maa- ja puutarhatalouden kansalliseen tukeen. Mehiläistalouden kansalliseen tukeen vuodelta 2026 arvioidaan tarvittavan 0,xx miljoonaa euroa. Tarvittava määräraha on otettu huomioon maa- ja puutarhatalouden kansallisen tuen jakoehdotusta laadittaessa. Muut momentilta 30.20.40 rahoitettavat kohteet huomioon ottaen määrärahan arvioidaan riittävän ehdotettuun tarkoitukseen.